

15.01.24

Клас: 9-А (1гр.), 9-Б (2гр.)

Укр.мова

Вч.: Харенко Ю.А.

**Тема: УМР. Стислий усний переказ тексту публіцистичного
стилю (за складним планом)**

Мета: поглибити знання дев'ятикласників про особливості стислого переказу тексту публіцистичного стилю; формувати вміння виділяти в тексті публіцистичного стилю потрібну інформацію та відтворювати її відповідно до стильових вимог висловлювання;
удосконалити вміння переказувати текст та складати план до нього; сприяти збагаченню словника учнів; виховувати шанобливе ставлення до рідного слова та знакових постатей України.

Епіграф уроку:

Скиньте з Шевченка шапку.

Та отого кожуха.

Відкрийте в нім академіка.

І ще одчайдуха....

І. Драч

Хід уроку

I. Організаційний момент.

II. Перевірка домашнього завдання.

III. Мотивація навчальної діяльності, оголошення теми та мети уроку.

1. Емоційне налаштування учнів на виконання завдань уроку.

2. Опрацювання епіграфа уроку.

IV. Актуалізація опорних знань.

Бесіда за запитаннями:

1. Що таке текст?

2. Які основні ознаки тексту?

3. Яка структура тексту?

4. Які стилі мовлення вам відомі? (Художній, офіційно-діловий, розмовний, публіцистичний, конфесійний (релігійний), науковий).

5. Охарактеризуйте публіцистичний стиль мовлення.

6. Яка сфера його використання?

7. Чи можна назвати публіцистичний стиль найбільш дієвим і широковживаним? Обґрунтуйте свою думку. (Поза сумнівом, адже це мова преси, радіо і телебачення, тобто тих інформаційних носіїв, які швидко доносять будь-яку інформацію, формуючи при цьому суспільну думку).
8. Назвіть найважливішу функцію цього стилю (не лише викладати факти, але й давати їм оцінку).
9. Що є основною формою викладу в публіцистичному стилі? (Монолог. Саме така форма викладу найкраще доносить інформацію, виступаючи, як правило, одкровенням її автора).
10. Які, на вашу думку, найхарактерніші ознаки даного стилю? (Чіткість, докладність, логічний виклад та офіційність).
11. Які типи мовлення ви можете назвати? (Розповідь, опис, роздум).
12. Які види переказів ви знаєте? (Детальний, стислий, вибірковий; усний і письмовий).
13. Назвіть особливості стислого переказу. (Стислий переказ — це стислий, лаконічний, логічно послідовний виклад переказуваного тексту).

V. Стислий усний переказ тексту публіцистичного стилю.

5.1. Робота з текстом (підготовча робота до стислого переказу).

Читання тексту вчителем.

Він дав прихисток у слові цілій нації

Уже для багатьох поколінь українців і не тільки українців Тарас Григорович Шевченко означає так багато, що сама собою створюється ілюзія, ніби ми все про нього знаємо. Та це лише ілюзія. Шевченко — невичерпний і незбагнений. 9 березня, як завжди, Президент України урочисто вручив Шевченківську премію лауреатам 2017 року. Здавалося б, звична церемонія. Але виступ одного з нагороджених, поета і видавця Івана Малковича, став надзвичайно емоційним і щирим одкровенням істинного українця, якому по-справжньому болять Україна. У виступі прозвучало палке

бажання довести всьому світові, що Шевченко і модерний, і сучасний, адже з нього постійно ліпили тільки селянського романтика і таврувальника панів, понижуючи образ національного генія до постаті бідного кобзаря.

Як не прикро це усвідомлювати, але й сьогодні саме такий образ Шевченка переважає й досі — кріпак і селянський поет-мученик. Наша українська натура й далі продовжує зациклюватися на образі мученика, затінюючи істинний образ Шевченка-поета, чий «Кобзар» — особливо в часи бездержавності — і аж дотепер правив нам за найвищу Конституцію Національного Духу.

Багато поетів страждали і гинули, але небагато давали прихисток у слові цілій нації, бо справжні Шевченкові смисли в багатьох його творах звучать як важкий, глибокий рок, а не мелясна попса. Годі вже сльозливо розповідати про кріпака, який служив безправним, безсловесним попихачем у панів, а пора змінити парадигму і вести натхненну мову про неймовірного хлопчика, що аж світився великим талантом, який без тата й мами, і без, здавалося, жодних шансів на успіх, створив сам себе. Виявляється, що те його внутрішнє світіння, то далеко не абажурне сяйво, то — вогонь правди. І Шевченко переливає свою правду в поезію, даючи нам вічну, непроминальну енергію українського духу.

Отож і наш з вами святий обов'язок свідчити правду. А правда сьогодні така, що наша держава майже не дбає про українську мову, що все починається й закінчується велемовними, пустопорожніми фразами. Що нас, носіїв української мови, ще й сьогодні багато хто з наших співгромадян трактує як дивакуватих аборигенів. Що ми ще й досі, як соняшник до сонця, повергаємо голови на почуте українське слово.

Адже сказано: на початку було Слово, яке, як відомо, формує свідомість. І з цим словом ми неодмінно повернемося до самих себе і нарешті повнокровно з'явимося на культурній карті світу (З газети, 355 сл.).

5.2. Завдання до тексту:

— Визначте тип і стиль мовлення.

— Визначте тему тексту.

— Які художні засоби вживає автор у тексті?

— Чи змогли ви переосмислити традиційний для нас образ Шевченка завдяки цьому текстові?

5.3. Складання складного плану тексту.

Орієнтовний план

1. Шевченко — невичерпний і незбагнений.

2. Емоційне одкровення Івана Малковича:

а) зациклення на образі мученика і кріпака;

б) його «Кобзар» — найвища Конституція Національного Духу;

в) Шевченкове трактування дійсності — це важкий, глибокий рок, а не мелясна попса;

г) великий таланти, що створив себе сам.

3. Наш з вами святий обов'язок свідчити правду.

4. Повертаймося до самих себе.

5.5. Повторне читання тексту.

5.6. Переказ змісту тексту.

— Стисло перекажіть текст.

5.7. Відповіді учнів.

VI. Підсумок уроку.

VIII. Домашнє завдання

Складіть гроно «Новий Шевченко», використовуючи цитати з тексту. Повторити правила на ст.154 у підручнику.

